

Moeder – de vrouw Zoals het vroeger was.

*Op een dag in April zat Marie stil voor zich uit te kijken – ze dacht aan het kindje dat ze in de oorlog verloren had; dat zou nu al drie jaar zijn, het zonnetje in huis.
Ze had nog drie kinderen waar ze goed voor zorgde maar toch... ze dacht altijd aan dat ene kindje dat ze verloren had. Vandaag was ze helemaal gedeprimeerd – haar man ,Harrie, was weer naar het café. Hij had vijf en twintig gulden uit de la gehaald waarin ze hun geld bewaarden en was stil vertrokken. Wat had zo'n man ook voor een leven, vergoelijkte ze hem. Op zaterdagmiddag lag hij in zijn leunstoel de krant te lezen... en verder was er alleen de zondag om uit te rusten. In de namiddag gingen ze samen een boswandeling maken en in de avonduren werd er gekeerd; als de vierde hand er was. Voor de rest moest hij werken...en hard werken ook! Hij zat al om half zeven op de fiets om bij de werkverschaffing te komen, waar men een kanaal aan het graven was.
Maar zichzelf dan? Wassen, strijken, de keuken schrobben...het stof onder de bedden uitvegen... en niet te vergeten, de lange kokosmatten elke week oprollen en uitkloppen! Er scheen een zuiger voor uitgevonden te zijn, maar hoe kon ze die betalen als ze telkens weer in de problemen kwamen? Leo, haar oudste zoon – lang ,blond en zestien jaar – zocht zijn eigen weg. Als hij vrij was, elke zaterdag om één uur, dan ging hij uit met zijn vrienden. Ze zag hem daarom weinig.
En Grietje, haar blonde dochtertje van dertien, was altijd zo verlegen en stil, ook zij leefde haar eigen leven; het kind was vast niet gelukkig! En dan was er nog Sjeske – hij leek op zijn vader, een breed voorhoofd, mooie donkere ogen en zwart haar; hij zat in de eerste klas. Het liefst zat hij, 's avonds voordat hij naar bed ging, even bij zijn vader op schoot. Hij was de tijd vergeten dat zijn moeder kinderliedjes voor hem zong; ze zat altijd zo droevig voor zich uit te kijken.
Marie wist dat wel maar ze kón niet anders – haar gedachten waren elders.
Rond tien uur fietste ze naar het dorp om boodschappen in huis te halen. Het liefst zou ze ergens onderweg in het water rijden en verdrinken, maar daar was ze te verstandig voor.*

*Harrie was echt van plan maar een paar borrels te nemen, om de eenzaamheid op de vlucht te jagen en dan weer naar huis te gaan. Maar twee mannen die hij goed kende, hingen al aan de tap, ze gaven elkaar een rondje, speelden een potje biljart en zo werd het toch nog gezellig.
Grietje was niet erg gelukkig. Vader zou wel naar zijn werk zijn gegaan, dacht ze, al wist ze heel goed dat hij dikwijls in de fout ging. Moeder had daar veel verdriet van; in die dingen was Grietje weer heel wijs. Het huishoudgeld raakte zo snel op en vader kreeg ook minder loon als hij de volgende dag zijn roes uit moest slapen. Moeder wist dan niet of hij op tijd thuis zou zijn, daarom zette moeder het bord met eten altijd op het fornuis om het warm te houden. Als hij dan dronken thuis kwam keek ze zo verdrietig!
Grietje had nog geen fiets, en op deze manier zou ze er ook wel nooit een krijgen. Over een paar jaar werd ze vijftien...maar.. bedacht ze,dan moest ze haar loon thuis afgeven, net als Leo nu. Moeder spaarde wel elke week een rijksdaalder voor hem en verder kreeg hij zakgeld. Als ze maar eens met iemand kon praten over haar problemen, maar daar was ze te verlegen voor.*

*Het was Sjeske die zijn moeder uit haar depressie haalde. Ze stond te strijken toen hij achterom naar binnen kwam gerend, hij was erg opgewonden. Al van verre riep hij,'moeder...!
'Wat is er jongen, is er een ongeluk gebeurt?'
'Nee...!' hij schudde wild met zijn hoofd,'de moeder van Fransje is opgefikt! Als jij ziek wordt... gaan ze jou dan ook...? '
'Welnee malle jongen!'Ze zette het strijkijzer neer, liet zich op een stoel vallen en sloot hem in haar armen, ze wiegde hem op en neer.' De moeder van Fransje had een ongeneeslijke ziekte, geen dokter kon haar beter maken. Wij blijven allemaal bij elkaar hoor! Kom, zullen we samen een kop chocola drinken... ? ,dan gaan we vanavond maar wat later eten. Als jij nou gaat kijken of Grietje er al aankomt,dan ga ik het fornuis opstoken om de melk warm te maken. En jij mag het blik koekjes uit de kast in de huiskamer halen... we zullen er een écht feest van maken!'
Hij rukte zich los en holde naar buiten, gelukkig scheen hij dat verschrikkelijke vergeten te zijn.
Snel zette Marie de strijkplank aan de kant en trok de stekker van het strijkijzer uit. 2
Terwijl ze de cacao over de koppen aan het verdelen was riep Grietje achter haar, 'zet er maar een kop bij moeder, vader is thuis gekomen!' Ze keek schuin achterom, ze kon het niet geloven!*

Maar jawel hoor...daar kwam hij al aan, met Sjeske hoog op zijn schouders. Sjeske had ook hém verteld over Fransje zijn moeder...en even had Harrie gedacht, verbeeld je dat mij dat overkomt. 'Vader is terug moeder!' riep Sjeske ,terwijl Harrie hem op de grond zette. 'Verrassing' zei hij, besloop Marie van achteren en sloot haar in zijn armen. 'Ik zie dat er een feestje is, krijg ik ook een kop?' 'Jij krijgt de grootste beker,'zei Marie – haar hele gezicht lachte. Hij hielp haar die dag met eten koken en de afwas – het strijkgoed werd voor de volgende dag opgeborgen.

Nadat de kinderen naar bed waren vertelde hij haar hoeveel kruim het hem had gekost om, nog enigszins nuchter, naar huis te komen. Ook in het café had men het over Annie gehad, die gecremeerd was en iemand had gevraagd, "ligt jouw vrouw niet ook in het ziekenhuis?" De schrik was hem naar het hart gevlogen maar toch...de cognac in de glaasjes lonkte. Toen er even niemand oplette had hij zijn jas gepakt...en de frisse voorjaarswind had hem snel ontvonden. Met bevende handen gaf hij haar de twee tientjes terug die hij nog over had. Dicht tegen elkaar zaten ze op de bank met het laatste kopje koffie van die avond. 'Het leven is een wonder,' zei zij...'maar wij reiken teveel naar wat we niet hebben , dan tevreden te zijn met wat we wél hebben!' Ze keek hem aan met een blijde blik in haar ogen...'het is of we vandaag opnieuw getrouwd zijn,'zei ze. Smekend keek hij haar aan – hij wist dat hij fout was geweest. 'Zullen we opnieuw beginnen Marieke?' – dat was het troetelnaampje uit hun verlovings. 'Laat Leo de keuken schrobben op zaterdagmiddag... dan krijgt hij wat meer zakgeld om met zijn vrienden uit te gaan. En Margrietje moet een vriendin hebben waar ze plezier mee kan maken...ik zal eens vragen aan Kees, die heeft een dochter van dezelfde leeftijd... En dan was ik van plan den hof om te spitten en zelf groente te gaan kweken.' Ze zette haar kopje weg en leunde tegen hem aan ; als maar de helft waar was van wat hij beloofde, zouden ze er weer bovenop komen. Harrie had gelijk, hun dochter was te veel in zichzelf gekeerd. Ze dacht aan de twee tientjes in haar zak – ze zou op de markt een paar lapjes stof kopen, die waren niet zo duur – en voor haarzelf en Margriet een nieuwe jurk maken. Ze mocht niet meer treuren om wat ze niét had en wat meer aandacht aan Harrie en de kinderen besteden. Ze zou zorgen dat hij het thuis naar zijn zin had zodat er geen reden meer was om te drinken. Het was evengoed ook hààr schuld... en de kinderen leden er onder. Die nacht lag ze dicht tegen hem aan en voelde zich veilig. Het leven was toch waard om geleefd te worden.

Catharina Scheenen – Vrijsen

Dit verhaal is eigenlijk een stukje geschiedenis. Hiermee wil ik benadrukken ,hoe moeilijk een huisvrouw het had na de tweede wereldoorlog. Eigenlijk had er een cursus moeten zijn voor jonge meisjes die wilden trouwen, waar ze leerden hoe ze met man en kinderen om moesten gaan. Het werk was zwaar en een arbeider had geen tijd om meer te doen als aan zichzelf te denken. Bovendien werden alle mooie namen verbasterd tot korte lettergrepen, men had geen tijd of geduld voor meer. De vooruitgang in die tijd is enorm, bijna niet te bevatten, zelfs voor wie het meegemaakt heeft. Zelf ben ik inmiddels 82 jaar maar ik vind het jammer dat de mens niet met meer verstand geboren wordt; dan zouden er heel wat minder fouten gemaakt worden.